

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **U. K.**, zastoupeného JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Hybernská 9, Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2003, čj. U-1251/VL-07-P11-2000, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 Az 993/2003, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2005, čj. 46 Az 993/2003 - 50,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2005, čj. 46 Az 993/2003 - 50, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí nebyl žalobci (dále též „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně na něj nebyla vztažena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že důvodem odchodu žalobce z vlasti byly problémy spojené s účastí na demonstraci a tíživá ekonomická situace. Žalovaný označil tvrzení žalobce o účasti na demonstraci ve městě G. dne 23. nebo 24. prosince 1999 za nevěrohodná, neboť v žádném zdroji včetně zdrojů nezávislých nelze nalézt údaj, jenž by tuto skutečnost potvrzoval. Proto žalobcovo tvrzení, že na této demonstraci projevoval svůj názor proti vládnoucímu režimu, neznamená pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný neshledal důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, tedy pronásledování za uplatňování politických práv a svobod. Žalovaný uvedl, že tíživá

ekonomická situace postihuje bez rozdílu značnou část populace, a proto ji nelze považovat za pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu a k neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, když neshledal, že by žalobci hrozilo v zemi původu nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestu. Žalovaný přitom odkázal na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Vilvarajah a Costello-Roberts. Dále uvedl, že při návratu neúspěšného žadatele o azyl nelze v Bělorusku obecně očekávat postih, spíše se o takovou osobu nikdo nebude starat.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2005, čj. 46 Az 993/2003 - 50, byla zamítnuta žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného. Soud se ztotožnil se žalovaným, že žádná informace nezávislého zdroje nepotvrdila žalobcova tvrzení o konání demonstrace ve dnech 23. nebo 24. prosince 1999 ve městě G. Ve výpovědi žalobce soud shledal rozpor, neboť stěžovatel tvrdil, že na této demonstraci byl zbit a měsíc hospitalizován, z jeho cestovního dokladu však vyplývá, že první cestu do České republiky uskutečnil již dne 20. 1. 2000. Pokud by měl žalobce odůvodněný strach z pronásledování, požádal by o azyl ihned při první návštěvě České republiky; žalobce však vycestoval zpět do vlasti, a definitivně ji opustil dne 26. 3. 2000 a na radu jednoho Ukrajince v dubnu 2000 požádal o udělení azylu. Soud se ztotožnil se žalovaným, že žalobce nebyl ve vlasti vystaven pronásledování a proto nesplnil důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Soud konstatoval, že institut azylu není univerzálním nástrojem ochrany před bezprávím, neboť důvody pro udělení azylu jsou zákonem o azylu taxativně vymezeny a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv. Soud dále shledal zákonným také rozhodnutí o neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a § 14 zákona o azylu i o neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Ze všech uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Důvody včasné kasační stížnosti stěžovatel spatřoval v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel uvedl, že rozhodnutí žalovaného neobsahuje náležitosti podle § 47 spr. ř., neboť není podepsáno oprávněnou osobou a nemůže tedy mít účinky rozhodnutí správního orgánu. Podpis oprávněné osoby je nahrazen podpisem blíže neidentifikované osoby v odrážce „za správnost“. Otázkou nulity správního aktu nepodepsaného oprávněnou osobou byl soud povinen se zabývat z úřední povinnosti. Postup, kdy oprávněná osoba podepíše pouze písemné vyhotovení rozhodnutí, které zůstane součástí správního spisu, a účastníkům se zasílají jen stejnopisy podepsané pod doložkou „za správnost“ osobou, jež je vyhotovila, není v souladu s § 47 odst. 5 spr. ř. Projev vůle správního orgánu musí být nutně učiněn také v náležité formě. Podle stěžovatele jde především o právní jistotu účastníka řízení, zvláště pokud jde o základní práva dotýkající se samotné existence osob, o jejichž právech a povinnostech je rozhodováno. Podle stěžovatele se jedná o náležitost podstatnou pro to, aby rozhodnutí bylo rozhodnutím, proto je přesvědčen o nicotnosti rozhodnutí žalovaného. Navíc v situaci, kdy účastník řízení neví, která osoba rozhodnutí vyhotovila, je zbaven možnosti uplatnit své právo namítnout podjatost v případě, že by táž osoba měla jako soudce rozhodovat např. o kasační stížnosti. Rozhodnutí krajského soudu je podle stěžovatele nepřezkoumatelné, neboť soud nevyslovil nicotnost, ačkoliv tak měl učinit z úřední povinnosti. Stěžovatel dále namítl porušení § 33 spr. ř., neboť nebyl upozorněn na skutečnost, že se žalovaný chystá ve věci rozhodnout a nemohl se tak k věci vyjádřit ani předložit další důkazy, čímž byla porušena jeho procesní práva zaručená správním řádem. Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2005, čj. 46 Az 993/2003 - 50, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Současné

stěžovatel požádal soud o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání, neboť má za to, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí krajského soudu byla vydána v souladu s právními předpisy. Ohledně absence podpisu oprávněné osoby žalovaný odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2004, sp. zn. 2 Azs 64/2003. K námitce týkající se porušení § 33 odst. 2 spr. ř. žalovaný uvedl, že stěžovatel měl právo vyjádřit se dne 22. 5. 2003 před vydáním rozhodnutí k podkladům pro něj, avšak nechtěl se s ním seznámit ani nenavrhoval doplnění. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Krajský soud v Praze pochybil, když se nevypořádal se žalobní námitkou ohledně toho, že rozhodnutí žalovaného postrádá základní náležitost spočívající v podpisu oprávněnou osobou. Podpis rozhodnutí oprávněnou osobou je podle § 47 odst. 5 spr. ř. jednou ze základních náležitostí rozhodnutí správního orgánu. Tato žalobní námitka byla stěžovatelem uvedena pod bodem 2. žaloby a krajský soud ji ve svém rozhodnutí pominul jak v části reprodukční v rámci shrnutí obsahu žaloby, tak v části argumentační, v níž se vypořádával s jednotlivými žalobními tvrzeními. Přitom není sporu o tom, že stejnopis rozhodnutí žalovaného, jež bylo doručeno žalobci, není podepsán oprávněnou osobou – ředitelem Odboru azylové a migrační politiky PhDr. T. H., nýbrž toliko nečitelným podpisem uvedeným pod položkou „za správnost“. Ve správním spise je pak založeno rozhodnutí, ne němž je za zkratkou „z pov.“ umístěn nečitelný podpis, nejedná se však o podpis PhDr. T. H., který jediný je bez dalšího oprávněn rozhodnutí ve věci azylu podepsat. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře přiklonil k závěru, že rozhodnutí správního orgánu není nicotné v situaci, kdy stejnopis je sice podepsán pouze v rubrice „za správnost“, ve správním spise však musí být založeno rozhodnutí podepsané oprávněnou osobou. V souzené věci však existovaly pochyby o tom, zda osoba, jež rozhodnutí podepsala, byla k tomu oprávněna. Krajský soud v Praze se ve svém rozhodnutí nevypořádal s tím, zda osoba podepsaná na rozhodnutí založeném ve správním spise byla podle vnitřních předpisů Ministerstva vnitra oprávněna toto rozhodnutí jménem ředitele Odboru azylové a migrační politiky podepsat. Ačkoliv žalobce na tuto skutečnost v žalobě výslovně poukázal, krajský soud tento žalobní bod ve svém rozhodnutí zcela pominul.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná pro jinou vadu řízení před krajským soudem, spočívající v tom, že se krajský soud nezabýval řádně uplatněným žalobním tvrzením, přičemž tato vada mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí krajského soudu. Nejvyšší správní soud proto napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil s tím, že se již nezabýval dalšími námitkami obsaženými v kasační stížnosti; současně věc vrátil Krajskému soudu v Praze k dalšímu řízení, v němž je tento soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu. V dalším řízení krajský soud posoudí zejména otázku, která osoba podepsala rozhodnutí založené ve správním spise a zda k tomu byla podle vnitřních předpisů Ministerstva vnitra oprávněna.

Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu; proto se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud v Praze v novém rozhodnutí.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu